

THUNAWURD

DE DORPSKRANT VAN TERNAARD EN OMSTREKEN

SEPTEMBER 2022 – NR. 3

Foto van Grietje Bouma

43^e jaargang

Bestuur dorpsbelangen			
Bert Bakker	Voorzitter	voorzitter@ternaard.nu	(waarnemend)
Ellen Tabak	Penningmeester	penningmeester@ternaard.nu	221207
Lieuwke Botma	Secretaris	leden@ternaard.nu	06-13454016
Martinus Hannema		leden@ternaard.nu	
Eelco Durken		leden@ternaard.nu	
Kim Bahlmann		leden@ternaard.nu	
Redactie			
Wietske van der Weg		redactie@ternaard.nu	571932
Alicia van Haften		redactie@ternaard.nu	571124
Bezorger			
Fedde Jacobs		Holwerterdyk 8a	571389
Website			
Dorpsbelangen		www.ternaard.nu	
		webmaster@ternaard.nu	

Denk ook eens aan het plaatsen van kopij op onze website www.ternaard.nu

Jubilea Wij besteden graag aandacht aan een 50-, 60- of 65-jarig jubileum. Viert u, of iemand binnen uw familie op kennissenkring binnenkort een jubileum geeft u dit dan door aan Ellen Tabak via [leden@ternaard.nu/221207](mailto:leden@ternaard.nu).

Aanleveren kopij Uiterlijk inleveren 10 december 2022, de volgende krant verschijnt half december 2022. **Verschijndata 2022:** maart, juni, september en december.

Advertentiekosten 2022

4 uitgaven: € 60,00 (halve pag.) € 120,00 (hele pag.)

Losse advertentie 2022: € 20,00 (halve pag.) € 35,00 (hele pag.)

VAN DE REDACTIE

Heb je een mooie foto of een leuk verhaal dat je wilt delen? Mail naar redactie@ternaard.nu. Groeten, Wietske en Alicia

VAN DE (WAARNEMEND) VOORZITTER

Na een heerlijke vakantie die ik in Italië met mijn gezin heb doorgebracht, zitten we ondertussen weer in ons dagelijkse ritme. Afgelopen week hebben wij bij het Dorpsbelang onze eerste bijeenkomst weer gehad en werd de succesvolle bijeenkomst met dorpsgenoten over de toekomst van enkele verenigingen en hun gebouwen in ons dorp besproken. Hoe mooi is het dan wel niet om te zien dat er een grote groep vol enthousiasme bereid is om hier over mee te praten en om na te denken over de toekomst. Deze succesvolle avond zal binnenkort vervolgd worden waarna deze plannen verder onderzocht gaan worden zodat elke vereniging op de beste manier voort kan blijven bestaan. Verder kan ik u meedelen dat wij Kim Bahlmann bereid hebben gevonden om deel te gaan nemen aan het bestuur van het Dorpsbelang.

Een vriendelijke groet, Bert Bakker

PJUTTEOPVANG 'IT BOARTERSPLAK'

Pjutteopvang

Openingstijden: di t/m vr 8.00/8.30 – 11.45/12.00 uur

Peuterspeelzaal: 06 – 13 575794

Liedsters: Annette Koopmans en Nynke Schoorstra

Adres: It Boartersplak

Heryweystrjitte 49

9145 SK TERNAARD

E mail: voorschoolTernaard@hotmail.com

Website: www.stichtingkinderopvangfriesland

KOM KENNISMAKEN MET DE INTEGRALE YOGA IN TERNAARD

Ook de Integrale Yogalessen in Ternaard zijn weer begonnen. Iedere vrijdagochtend van 09.00 - 10.15 uur worden er yogalessen gegeven in de ruimte van BenThuis. De Integrale yoga is een rustige vorm van yoga, waarin ontspanning het belangrijkste uitgangspunt is.

De yogalessen worden gegeven door yogadocente Alline van der Meulen. Naast de lessen in Ternaard geeft Alline een ruim aanbod aan yogalessen in Studio Leela in Ferwert, waaronder stoelyoga en tieneryoga. Naast de wekelijkse lessen, zijn er maandelijks Ontspanningssessies. Deze sessies zijn in samenwerking met Magnetiseur Martijn Zitman. Ook worden in Studio Leela verdiepinglessen gegeven, zoals de Integrale Krachtles mét buitenzwemmen op zaterdag 24 september. Ben je benieuwd naar de Integrale yoga? Je bent van harte welkom voor een kennismakingsles. Neem dan contact op via aan@allinevandermeulen.nl. Kijk voor de alle lessen, lestijden en meer informatie op: allinevandermeulen.nl.

Van de dorpsbibliotheek

Donderdagavond
Vrijdagmiddag

18.45-19.45 uur (achterzijde dorpshuis)
15.45-16.45 uur (achterzijde dorpshuis)

Delia Owens: 'Daar waar de rivierkreeften zingen'

Kya Clark is in haar eentje opgegroeid in het moeras van Barkley Cove in North Carolina, afgesloten van de bewoonde wereld. Om zichzelf te onderhouden ruilt ze vis, en groenten uit haar moestuin voor andere levensmiddelen. Ze voelt zich er thuis, beschouwt de natuur als haar leerschool. Maar als ze in aanraking komt met twee jongemannen uit de stad ontdekt ze dat er ook een andere wereld is. Wanneer een van hen dood wordt gevonden, valt de verdenking onmiddellijk op Kya.

Peter Römer, Baantjer dl 91, De Cock en een dodelijk spel

Rechercheur De Cock van bureau Warmoesstraat in Amsterdam onderzoekt de dood van een tennisspeler en ontdekt de donkere kanten van de tenniswereld. De Cock wordt opgeschrikt door de dood van de jonge tennisspeler Daniël Sanders, die vermoord is aangetroffen in een sportschool op de Wallen. Deze Daniël blijkt een talentvolle speler te zijn geweest, die na zijn jonge jaren op de Amsterdamse tennisclub GSM, meedraaide in het harde profcircus. Tijdens het onderzoek blijkt deze vriendelijke jongen echter ook een duistere kant te hebben, en naarmate het onderzoek vordert ontdekken De Cock en Vledder dat de tennisprof onderdeel lijkt te zijn van een sinister spel...

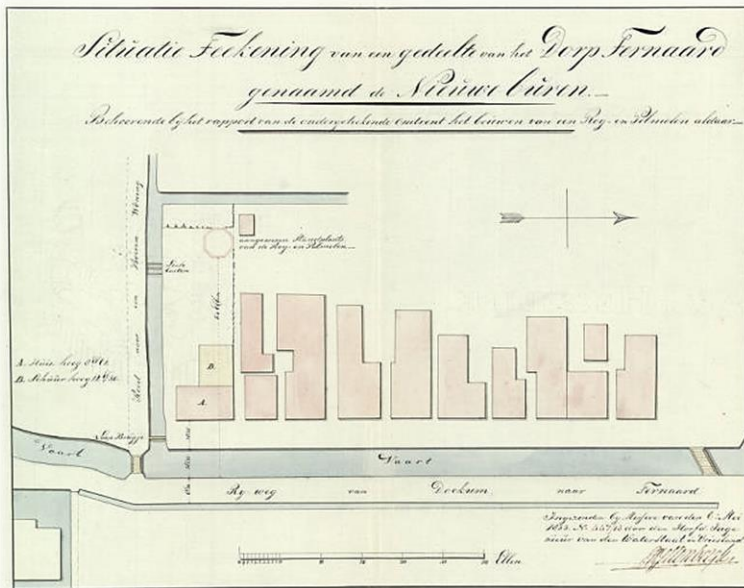

Thomas Sijsma, verloren oorlogskind 'Er mist iemand.' Het zijn drie woorden die op elke verjaardag van de overgrootmoeder van Thomas Sijsma vallen. Iedereen weet wie er niet is, maar niemand weet exact waar hij wel verblijft. Het gaat om Harry Davids. Een joodse jongen die in de oorlogsjaren wordt geboren in Amsterdam. Als onderduiker komt hij terecht bij Berend en Jeltje Bakker, de overgrootouders van Sijsma. Ze brengen hem groot, voeden hem op en beschermen hem tegen de Duitse bezetter. In de familie wordt daarna weinig meer gesproken over de onderduiker en de vele andere daden van verzet. Dat zou te pijnlijk zijn en onnodig wonden openscheuren. Het leven gaat door, vooruitkijken is het devies.

Zomaar weer een greep uit een aantal boeken in de Dorpsbibliotheek. Gr. Van de vrijwilligers van de dorpsbibliotheek! Anneke de Vries

DE MOLEN VAN GORTER – TERNAARD OP DE KAART

6 mei 1833: de situatie in vogelvlucht pal voor onze deur - al zou het nog tot 1890 duren voor onze boerderij gebouwd zou worden. De kaart hieronder toont de 'De Nieuwe burenen en de Rijweg van Dockum naar Ternaard'. Die zondagse formulering gaat dus gewoon over de Nijbuorren en de huidige Stasjonswei. Rechtsonder op de kaart is juist nog een deel van Herwey getekend. Ons huis zou op deze kaart onderaan een plek vinden, ruwweg aan het begin van de 'schaal in ellen'. De Vaart is in de jaren vijftig van de vorige eeuw helaas gedempt en verder is er genoeg veranderd, maar de situatie is na een kleine twee eeuwen nog zeer herkenbaar. Speur maar eens mee op Google Maps. Een dorpsgenoot uit de eerste helft van de negentiende eeuw zou hier niet verdwalen. Een geruststellende gedachte is het, dat alles stroomt, maar sommige dingen toch ook weer onwrikbaar stilstaan in een woelende en woedende wereld.

'Situatie
Teekening
van een
gedeelte
van het
Dorp
Ternaard
genaamd
de Nieuwe
buren.'
Opgemaakt
vanwege
een op te
richten
koren- en
pelmolen,

op verzoek van E. E. Gorter te Kollum. (Tresoar, Toegangsnummer 11, inventarisnummer 2897, kaartnummer 009417).

De aanvrager van de tekening hierboven, de molenaar Evert Ewolds Gorter, is niet geboortig van Ternaard. Hij is te Kollum geboren en gedoopt op 7 april en 1 mei 1803 als zoon van Ewald (ook: Ewold) Alderts Gorter en Grietje Baukes Kuipers. Vader Ewold is afkomstig uit het Groningse Winsum en hij verdient de kost als boekweitmolenaar en grutter, dus het beroep van zoon Evert Gorter komt niet uit de lucht vallen. Molenbaas Evert trouwt op 26 mei 1826 te Kollumerland met Tjitske Jans van der Heide, geboren te Kollum op 26 februari en gedoopt aldaar op 22 maart 1799 als dochter van Jan Douwes van der Heide en Trijntje Mennes Hayema. De verhuizing naar Ternaard is al een tijdje in de maak. In 1831 verkoopt het echtpaar Gorter-van der Heide de rog- en pelmolen De Phoenix in Kollum (aanvankelijk eigendom van vader Ewald Alderts Gorter), zoals blijkt uit een advertentie uit de Leeuwarder Courant van 21 januari 1831.

Tjitske Jans van der Heide overlijdt te Ternaard op 8 augustus 1877 (aangevers: Tjalling Eeltjes Halbertsma, hulponderwijzer en Pieter Jans de Graaf, arbeider). Haar man Evert Ewolds Gorter wisselt het tijdelijke met het eeuwige na een lang en arbeidzaam leven als molenaar en akkerbouwer te Ternaard op 30 juni 1881 (aangevers: Tjerk Yskes Braaksma en Jan Davids Meinema, arbeiders). Wat doet een mulder in Ternaard? Wel, malen natuurlijk. We zien dat er ook hier niets nieuws onder de zon is, want volgens de site www.molendatabase.org stond er in 1664 al een korenmolen in Ternaard, die in 1818 voor sloop werd verkocht. In dezelfde bron valt te lezen dat de 'Molen van Gorter' (die later bekend zou staan als de 'Molen van Postuma') gebouwd is in 1824. Dat bouwjaar is dus onjuist, gelet op de situatietekening hierboven.

Dezelfde site toont een onduidelijke foto van de romp van de achtkante bovenkruier. De molen had een ijzeren as en was een buitenkruier. Er bestaan overigens meer afbeeldingen van de molen, want onze voormalige

overbuurman Van Sinderen liet mij eens een ingelijst kiekje zien van de molen die ooit in zijn achtertuin stond.

Op de site staan wel meer gegevens rond die Molen van Gorter (<https://www.molendatabase.org/molendb.php?step=details&nummer=3712>): *'Gorter deed de molen in 1860 over aan zijn zoon Bauke Everts Gorter, die echter reeds in vijf jaar later overleed. Zijn vader overleefde hem nog tot 1881, maar hij voelde er blijkbaar niets voor om op zijn oude dag het werk op de molen te hervatten en hij verhuurde het bedrijf aan Dirk Klazes Monsma uit Ternaard (verkoop van de koren- en pelmolen voor 15.000 gulden op 23 mei 1866). Monsma diende het dorp 20 jaar trouw als molenaar en vertrok in 1885 naar Amerika. De molen kwam in het bezit van Klaas Johannes Huizinga uit Ee, een zoon van de oude molenaar Johannes Klazes Huizinga uit dat dorp. Hij verliet Ternaard in 1902 en vestigde zich in Idsegahuizen in Wonseradeel. Zijn opvolger Rienk Pieters Postuma, molenaar en landbouwer uit Nes zag geen kans meer om de intussen danig in verval geraakte molen rendabel te maken en in 1909 kwam voor de molen van Ternaard dan ook door afbraak het definitieve einde.'*

Dat het doek inderdaad valt in 1909, blijkt uit een advertentie in de Leeuwarder Courant van 18 januari van dat jaar.

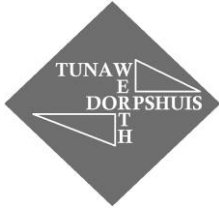

Verkoop van de afbraak
van een koren- en pelmolen te Ternaard.
P. DE VRIES, deurwaarder te Dockum, zal op
Donderdag 21 Januari 1909, 's voorm. 10½ uur,
te Ternaard publiek verkoopen:
Eene partij beste AFBRAAK, afkomstig van
een koren en pelmolen en bestaande in: zware
eiken- en grenen balken, palen, ribben, eene
partij best plankhout (waarbij zwaar grenen),
brandhout enz.
Voorts: maal- en pelsteenen, spillen met
ijzerwerk en wat meer tot het binnenwerk
behoort.

Niet alles van de molen heeft Ternaard trouwens verlaten. Bij de opgang naar de Pelmûnewei (vandaar die naam dus) ligt rechts op de hoek een brokstuk van wat in de advertentie zo mooi een maal- of pelsteen heet. En klaarblijkelijk heeft een van de vorige bewoners van onze boerderij ook een zwaarwegende poging gedaan om

iets van het oude Ternaard te bewaren, want achter het huis is een joekel van een molensteen in de bestrating opgenomen - en die komt volgens de overlevering van de andere kant van de straat. Mooie *eyecatcher*, zoals het in fraai Nederlands heet. Met een diameter van meer dan anderhalve meter ligt daar dan toch een tastbaar, zwaarwichtig part dorpshistorie.

Nico van der Woude

VAN HET DORPSHUIS

Na afschaffing van alle maatregelen rondom corona mocht ook het dorpshuis eindelijk zijn deuren weer openen en de diverse activiteiten konden weer plaatsvinden.

De muziek en country mochten weer oefenen, country heeft inmiddels een andere locatie gevonden, en ook het biljarten en koersbal werd opgestart.

Nieuwkomers zijn de darters, zij spelen nu hun thuiswedstrijden in de bar van het dorpshuis; dit is om de week op dinsdags.

Ook konden wij dankzij enkele vrijwilligers de bar een paar keer open houden op zaterdag. Er werd ook meteen maar een knutselmiddag voor de kinderen georganiseerd, waarbij ze ondertussen of na afloop een film konden bekijken. Dit was op 22 februari.

Op 26 februari kwam de biertroubadour weer naar Ternaard om een "bierproeverij" te houden. Tijdens en na de proeverij was er nog live muziek van de beste man en bleef het nog lang gezellig.

Van 14 tot 17 maart werd het dorpshuis omgetoverd tot stembureau.

Op 26 april werd koningsnacht gevierd m.m.v. drive-in show "Experience". Inmiddels hebben er dankzij de vele vrijwilligers al weer diverse vergaderingen, bijeenkomsten en helaas ook enkele begrafenissen kunnen plaats vinden.

Daar er nog steeds geen vrijwilligers zijn, die een "bardienst" willen draaien blijft het dorpshuis op **zaterdag** gesloten maar **de keuken is wel open voor het afhalen van snacks!**

Wij danken een ieder die zich op enigerlei wijze voor het dorpshuis heeft ingezet; zonder jullie hulp kunnen wij het niet!!

N.B.: Wij zijn dringend op zoek naar nieuwe bestuursleden, lijkt het je ook leuk om ons te helpen, meld je dan aan bij het bestuur. Dit geldt ook voor vrijwilligers.

(Sita, Klaas Durk, Jitske, Arina, David)

ONDERNEMER HENRIËTTE AAN HET WOORD

DUURZAME, VUURZAME SFEERMAKERS

Ambachtelijke klei krachtkarsen van bijenwas en koolzaadwas uit Ternaard, in allerlei creatieve vormen en formaten, handgemaakt, 100% plantaardig, biologisch afbreekbaar.

Mijn naam is Henriëtte (Jet) van der Woude en ik woon sinds 2016 met Nico in Ternaard, in De Boerderij aan de Stasjonswei 33. We hebben ons plekje hier echt wel gevonden. Mooie woonplaats, aardige mensen, unieke woonsteking. We hadden wel een luxeprobleem: wat te doen met al die stalruimte? Ik kocht uit nieuwsgierigheid een dompelpot en ben begonnen met het maken van karsen. Van het een kwam het ander en inmiddels heb ik een heuse karsenmakerij en dompel en giet ik een vrolijke variatie karsen in allerlei vormen, kleuren en geuren. Voor mij is dat een geweldige en ontspannende hobby en dat blijft het voorlopig ook, want doordeweeks geef ik les (Duits) aan de bovenbouw van een middelbare school in Drachten.

Toen ik begon met karsen maken, wilde ik ook heel bewust werken met milieuvriendelijke grondstoffen. We staan er misschien niet bij stil, maar jaarlijks ruim branden we in Nederland ruim 55 miljoen kilo karsen. Alleen al iedere Kerst levert dat een denkbeeldige reuzenkars op van 20 bij 20 meter, 22.000.000 kilo, een massieve berg van 70 meter hoog. Gezellig? Ja natuurlijk, maar wel een restproduct van fossiele aardolie, belastend voor milieu en gezondheid dus. Er zijn betaalbare alternatieven: karsen van koolzaadwas en bijenwas. Noorderlichtjes uit Noardeast-Fryslân.

Onverwacht omdenken, ook op klein niveau. Het is daarom, dat ik werk met deze wassoorten.

VERVOLG ONDERNEMER HENRIËTTE AAN HET WOORD

In het voorjaar zie je vaak prachtig geel gekleurde velden met koolzaadplanten (dat werd vroeger in Fryslân veel verbouwd, zeker hier op de klei). Zij zorgen voor biodiversiteit, want allerlei bijen, vlinders en andere insecten zijn dol op koolzaadgewas. De was die ik gebruik is dus plantaardig, 100% biologisch. Ook probeer ik zo veel mogelijk rekening te houden met verpakkingsmateriaal.

Waar kun je mijn kaarsen kopen? Ik sta regelmatig op kleinschalige markten of evenementen in de regio. Het is altijd heel gezellig om mensen iets te vertellen over je product. Bij Spar Herder tref je altijd een goed gevulde plank met losse kaarsen, pakketten, cadeautjes voor verjaardagen of feesten. Tafelkaarsen, bolkaarsen, pompeblédtsjes, windlichten, oesterkaarsen en veel meer - en altijd afgestemd op het seizoen.

Via Facebook, Instagram en Twitter post ik regelmatig foto's van (nieuwe) producten, zodat iedereen op de hoogte is van nieuwe vormen, kleuren en geuren. Aan huis heb ik een voorraad en daar is iedereen welkom. Ik heb geen vaste openingstijden, maar wil je langskomen, bel of mail gerust of stuur gewoon een berichtje via Facebook en dan maken we een afspraak.

Ik laat graag zien hoe de kaarsen van Waddenvlam gemaakt worden.

Rond de Kerst houd ik ook Open Dagen. Volg Waddenvlam op Facebook, Instagram en Twitter. Kom gezellig langs.

Waddenvlam

Stasjonswei 33

(0519) 346 083

www.waddenvlam.nl

waddenvlam@gmail.com

Twitter/Instagram/Facebook

VLAG EN WIMPEL

In Ternaard staan ongeveer 30 vlaggenmasten en veel inwoners hebben een vlaggenstok. Zou het niet prachtig zijn als deze stokken en masten een wimpel van Ternaard zouden gaan voeren. Het voordeel van een wimpel is, dat deze niet, zoals bij een vlag, elke dag ingehaald moet worden. De bewoners van " It Ald Riedhus" hebben het initiatief genomen om een wimpel te laten ontwerpen.

In 1986 zijn de vlag en het wapen van Ternaard ontworpen en vastgesteld in overleg tussen de Fryske Rie foar Heraldyk en het Bestuur van Dorpsbelangen Ternaard. Het wapen staat afgebeeld op de dorpskrant Tunawurd e.o. De wimpel is ontworpen in overeenstemming met en door de Fryske Rie foar Heraldyk en heeft de goedkeuring van het huidige Bestuur van Dorpsbelangen Ternaard.

Enmalig en alleen bij voorinschrijving is deze wimpel te verkrijgen.

De hoogte van de vlaggenstok of -mast bepalen de lengte van de wimpel. Voor vlaggenstokken is deze afmeting 18 x 165 cm voor masten tot 6 meter lengte 25x250 cm en voor langer dan 6 meter 30x350 cm. De prijs van de wimpel zal, afhankelijk van het totale aantal ongeveer € 18,= voor de vlaggenstok en voor -masten met een lengte vanaf 5 meter € 40,= bedragen. Als u geïnteresseerd bent, mail dan de volgende gegevens naar j.vandoorm@knid.nl:

Welke lengte van wimpel wilt u hebben:

Naam:

Adres:

Plaats:

e-mail:

Bij voldoende belangstelling zullen wij u informeren over de exacte prijs, zodat u alsnog anders kunt beslissen. De productie zal bij DVC worden ondergebracht.

Het ontwerp van de wimpel ziet u hier ->

JEU DE BOULES

We gaan alweer naar het einde van de zomercompetitie. Een groot deel van de leden heeft de benodigde 16 partijen voor het seizoen al gespeeld. De opkomst is iedere maandagavond weer goed tot zeer goed te noemen. Iedere week zorgt Louis er voor dat de leden de laatste stand in de competitie krijgen via de mail.

Op zaterdag 2 juli werd een ledenpartij gespeeld, waarbij ook een aantal leden van de jeu de boules vereniging uit Holwerd aanwezig waren. Er waren deze middag 18 deelnemers, die om de prijzen streden. Er streden steeds twee verschillende drietallen tegen elkaar, zodat er ook steeds zes tweetallen tegen elkaar streden. Na drie rondes werd de balans opgemaakt en kwamen de volgende drie winnaar als winnaar uit de bus, te weten: De derde prijs ging naar Alie van der Galien, de tweede prijs was voor Lucas van der Meulen en Tineke Willemsen ging er deze middag met de eerste prijs vandoor. De prijs uitreiking voor plaats in het Ontmoetingscentrum van Het Groene Hart. Hierna werd nog een tijdje, onder het genot van een hapje en een drankje, nagepraat over de wedstrijd.

Op zaterdag 30 juli was er weer het jaarlijkse Pearkeboulen. Aan deze wedstrijd konden ook de vrouwen of mannen van een lid, die geen lid waren, meespelen. Er konden deze middag 10 paartjes worden gevormd, waarbij iedere ronde men een andere maat had. Dit bleek een succes, omdat er nu niet met een vaste maat werd gespeeld. Ook nu werden er weer rondes gespeeld. Voor zowel de beste drie dames als voor de beste drie heren was een prijs. Bij de dames werden de prijzen als volgt verdeeld. 1^e prijs Annie Roelofs, 2^e prijs Griet Streekstra en 3^e prijs Elske te Wies. Bij de heren werden de prijs gewonnen door Gerrit Rijpstra (1^e prijs), Lucas van der Meulen (2^e prijs) en Willie Roelofs (3^e prijs).

Vrijdag 26 augustus werd in De Westereen een ledenpartij gehouden met daarna een barbecue. Ook hier waren weer de partners van de leden welkom. Deze middag, die om 16.00 uur begon, hadden zich twintig leden opgegeven. Onder prachtige omstandigheden werd aan de wedstrijd begonnen. Omdat er aldaar maar vier banen zijn, werd er door twee teams in het gras bij de banen gespeeld. Ook nu was de loting dusdanig, dat steeds twee andere teams in het gras speelden.

VERVOLG JEU DE BOULES

Tussen de eerste en tweede partij werd er door de beheerder Herre Boskma koffie met cake bij de banen gebracht. Nadat er drie mooie partijen waren gespeeld ging het gezelschap naar het terras achter de voormalige boerderij aan de Zwemmer. Hier werd genoten van een perfecte barbecue en de nodige consumpties. In de tussen tijd was de eindstand opgemaakt en kwamen de volgende winnaars naar voren. De 1^e prijs was voor Chris van den Brink, de 2^e prijs voor Willie Roelofs en de 3^e prijs voor Wietske van der Weg. Een ieder ging na een gezellige middag/avond weer voldaan naar huis.

Op zaterdag 27 augustus was na twee jaar weer in Holwerd de Noardeast Fryslân partij. Hierbij worden deelnemers gevraagd uit de gehele gemeente. Uit Ternaard deden weer diverse leden mee aan deze partij. Een van onze leden, Tineke Willemsen, werd tweede op dit druk bezette toernooi. Wij vinden dit een prachtig resultaat van haar.

We hebben nu nog twee wedstrijden op het programma staan, namelijk de Veenklooster bospartij op zaterdag 22 oktober, waarbij ook leden van Holwerd worden uitgenodigd en de Winterpartij op zaterdag 19 november, waarbij ook de partners weer welkom zijn.

Op maandag 17 oktober is de laatste competitie avond van dit jaar. Tijdens het stampotbuffet van 22 oktober worden de prijswinnaars bekend gemaakt.

Als er genoeg deelname is dan start de wintercompetitie in begin november op de maandagavond.

Het bestuur van de Ketsers Ternaard.

TERNAARD-BEACH 9 JULI 2022 EEN VEELBELOVENDE DAG

Zaterdag organiseerde de feestcommissie van Ternaard een tussentijds feestmoment voor hun leden Beach Ternaard verrees met schat zoeken, kinderdisco en beachvolleybal. Een mooie opwarmer voor het grote feest van 2023.....

Met een grote deelnemerslijst van 76 kinderen begint Ternaard beach met schat zoeken. De 12 groepen kinderen gaan van start met een fotopuzzeltocht door het dorp. Aan de hand van de foto's vinden zij een oplossing en deze oplossing geeft toegang tot de schatkaart. De schatten liggen begraven in het zand op het feestterrein. Er is met veel kindervreugde heel wat afgelopen en gezocht. Een terrein vol met zand, het beste decor voor een lekkere pot beachvolleybal. Maar liefst 14 sportieve teams nemen het tegen elkaar op. Jong en oud speelt mee om in de prijzen te vallen. Tegelijkertijd wordt er voor alle leeftijden een wandelpuzzeltocht gehouden. Door het dorp lopen 12 ploegen op zoek naar de antwoorden voor hun puzzel. De winnaar van deze tocht is de ploeg van Rinske Boonstra. Tijdens de rust van het volleybal, toveren de speelvelden om in een zanddansvloer. "Hoofd, schouders, knie en teen,

knie en teen" de kinderdisco is van start. De kinderen dansen en springen in het rond. Gepaard met een aantal spelletjes, een heuse spekJes race en volwassenen inrollen in wc-papier, zingen de kinderen hun longen uit het lijf. Hidde of je kunt wel stellen "meneer piraat" wint

de prijs voor het leukst verklede kind van de dag. Dan weer door naar het volleybal. De besten uit de poule nemen het tegen elkaar op, een spannende strijd met ontzettend veel publiek. De winnaar van de dag is "Biermannen". Op de tweede plaats is geëindigd "38+" en de derde plaats is behaald door "Lâns de dyk". Na afloop van de activiteiten gaat het volume van de muziek omhoog. Kinderen springen op het springkussen en er wordt door de volwassenen nog lang na gepraat en geborreld. Mede dankzij sponsors, vrijwilligers, publiek en veel deelname, werd Ternaard beach een groot succes. Een topdag voor Ternaard en de feestcommissie. (Bote Sape Schoorstra)

STICHTING DORPSMOLENS EN ENCOTER TERNAARD

Het afgelopen half jaar is een uitstekende periode geweest voor St. Dorpsmolens Ternaard. Ten opzichte van 2021 is er in Kwh een meeropbrengst van 133.615 Kwh. Er is in het eerste halfjaar een 905.000 Kwh aan energie opgewekt. De gemiddelde prijs per Kwh is € 0,16. Dit resulteert in een totaal van een € 145.000,00. Van deze opbrengsten hebben wij gebruikt voor de aflossingen en rente betalingen naar onze Crowdfunders. Tevens is een bedrag van € 70.000,00 afgelost naar het Fûns Skjinne Fryske Enerzjy.

Hoe de prijsontwikkeling zich de komende periode gaat verlopen is op dit moment heel onduidelijk. Door de energie crisis zijn er de nodige ontwikkelingen, worden de vergoedingen per Kwh gemaximeerd? Prinsjesdag zal waarschijnlijk meer duidelijkheid geven. Zoals u wellicht weet, is er in Moddergat weerstand tegen de plaatsing van een nieuwe windmolen. De bestuursrechter heeft in een geding door omwonenden, de gemeente in het gelijk gesteld. De vergunning is terecht afgegeven. Het is nu nog wachten op het ecologisch rapport. Een ecologisch rapport opstellen duur lang, er wordt bijna een jaar voor uitgetrokken, dit om alle seizoenen erbij te betrekken. We onderzoeken de mogelijkheden om ter vervanging van de molen aan 't Skoar bij de familie Sijsma, daar een molen te plaatsen gelijkwaardig aan de molen bij de familie Hiemstra. Het is zoeken naar de beste oplossingen en wat ook het snelst kan worden gerealiseerd. Om het vergunningen traject zo snel mogelijk te kunnen uitvoeren. (Jan Keegstra)

Encoter Bij velen zal deze naam u niet direct iets zeggen, maar Encoter is de **Energie Coöperatie Ternaard**. Met steun van de St Dorpsmolens Ternaard is deze opgericht met het doel, zonnepanelen te plaatsen op woningen op basis van huurkoop. Dit project loopt al sinds 2015, een 15 tal huizen zijn daardoor voorzien van zonnepanelen. Encoter is nu op gestart met een volgende project, namelijk het plaatsen van warmtepompen. Hiervoor is een pilot gestart met het plaatsen van een 2 warmtepompen, 1 in een vrijstaande woning en 1 in een rijtjeswoning. Er wordt minimaal een jaar lang bijgehouden wat de besparing in gasverbruik is, en hoeveel extra verbruik van stroom er is. De warmtepompen zijn gebaseerd op het principe van lucht/lucht. Dit principe is ook toepasbaar voor in oudere woningen, waarbij een goede isolatie het resultaat sterk verbeterd. Mogelijk kunnen we op deze manier er toe bijdragen om vele woningen in Ternaard gasloos te maken. Hierover aan de hand van de verkregen kennis later meer info.

(Jan Miedema)

JUBILEUMCONCERT BRASSBAND EUPHONIA BESTAAT 100 JAAR!!

De laatste paar jaar waren spannende tijden voor Brassband Euphonia; lukt het om te blijven bestaan? Maar een groepje enthousiaste leden zette de schouders eronder en bleef ondanks het teruglopende ledenaantal gewoon muziek maken.

Dat betekent dat we ons 100-jarig jubileum met het dorp Ternaard kunnen vieren. In de herfst van 1922 werd Euphonia opgericht en sindsdien is de band van fanfare-bezetting naar brassband-bezetting gegaan. Vele muzikale hoogtepunten zijn in die jaren voorbij gekomen met als één van de hoogtepunten het behalen van het Nederlandse Kampioenschap in 2015!

Op **vrijdag 25 november 2022** vieren wij ons 100-jarig bestaan met een spetterend Jubileumconcert in **dorpshuis Tunawerth**. Om hier een prachtig feest van te maken hebben we als gast het popkoor **Gewoon Oars** uit **Wierum** uitgenodigd. Samen brengen we een toegankelijk programma met lekker in het gehoor liggende muziek.

Noteer de datum alvast in uw agenda! Iedereen is van harte uitgenodigd.

**Jubileumconcert Euphonia
vrijdag 25 november 2022**

KINDEROPVANG
"DE SPIKER"
ORGANISEERT EEN OPENDAG

VOOR KINDEREN/LOUDERS, PAKE'S EN
BEPPE'S EN ALLE BELANGSTELLENDEN
DIE EEN KIJKJE WILLEN NEMEN IN ONZE
KINDEROPVANG

14 oktober
17.00 uur tot en met 20.00 uur
Nesserwei 2, Ternaard

*(Ingang bij de blauwe deuren, aan de
achterkant van het pand)*

THEORIELES BEMANNING P96 WORDT EEN LES IN PRAKTIJK VOOR INSTRUCTEURS (DEEL II) (EELCO DUURKEN)

Toen de eerste snelle motorboot van de politie daar ter plaatse was gekomen, werd er medegedeeld dat er klopsignalen uit het gekapseide schip gehoord waren...

Op de romp van het gekapseide schip bevonden zich “redders” en door middel van klopsignalen op de huid van het schip hielden zij contact met de persoon die daar opgesloten zat. De persoon zat opgesloten in een ruimte waarin zich een luchtbel had gevormd toen het schip kapseide. Dit was een geluk bij een ongeluk omdat hij zo nog adem kon halen.

Direct worden de reddingboten van Terschelling, Vlieland en Harlingen door het kustwachtcentrum gealarmeerd en die gaan ook ter plaatse. De Brandaris wordt aangesteld als leidinggevende bij deze actie. Omdat er geen duikers en duikmateriaal voorhanden is zal daar op moeten worden gewacht.

Omdat het gekapseide schip steeds verder onder water zinkt is spoed geboden. De bemanning van de reddingboot van Terschelling verzoekt de Centrale Meldpost Waddenzee om een duiker ter plaatse te laten komen. De gezagvoerder van het betonningsvaartuig Terschelling geeft aan dat er bij hem aan boord zich een duiker bevindt met duikapparatuur. Deze duiker wordt door de stand-by helikopter van de Luchtmacht op Vlieland van het betonningsvaartuig opgepikt en afgezet op de gekapseide Catharina. Ondertussen wordt er door middel van klopsignalen contact gehouden met de opgesloten persoon. Een berger uit Harlingen is eveneens aangekomen deze heeft een duiker en duikapparatuur aan boord. Inmiddels is er ook een derde duiker door de helikopter afgezet. De duikers gaan de Catharina op en ook op hun klopsignalen wordt door de ingesloten persoon gelukkig gereageerd. Met behulp van een schets, opgemaakt door de eerder geredde personen, gaan de duikers te water. In en op het gekapseide schip treffen ze onder water de nodige obstakels aan, in de vorm van drijvende touwwerk, zitkussens, kleding en ander drijvende spullen. | Door deze goederen weg te duwen of vast te zetten, weten ze een veilige uitweg te creëren. Twee duikers gaan naar de plaats waar de persoon zich bevindt

en na overleg wordt een extra duikset mee naar de genoemde opgesloten persoon gebracht. Een van de daar aanwezige duikers gaat ook de ruimte in waar deze persoon zich bevind. Ter plaatse kreeg de persoon een spoedcursus duiken. Waarna hij door twee duikers naar boven wordt

gebracht. Zodra hij boven water is en op de romp van zijn schip is, werd hij aan boord van de helikopter gehesen en met spoed overgebracht naar het M.C.L. in Harlingen. Buiten deze traumatische ervaring om bleken de verwondingen van de man mee te vallen. Van een vinger miste hij een topje en er waren twee pezen gescheurd.

De man vertelde dat hij en nog

een opvarende door het kapseizen van het schip naar binnen werd gezogen. Het lukte de andere persoon om op eigen kracht uit het schip te komen. Dit geluk had hij echter niet.

Ook waren er de nodige bergers ter plaatse gekomen want die zagen daar een “vette kluif” liggen. Wat mij, Eelco, die dag heel erg verbaasde was dat de bergers zich drukker maakten om de buit dan om de persoon die nog in het gekapseisde schip zat.

Omdat er na de redding van de persoon nog steeds door de bergers werd “gestreden” om de “vette kluif”, besloot de gezagvoerder van het betonningsvaartuig Terschelling, in verband met de veiligheid voor de overige scheepvaart ter plaatse, de Catharina te bergen en aan boord te nemen en deze af te zetten bij de betonningsdienst in Harlingen. Dit tot grote teleurstelling en ergernis van de bergers.

Na afloop van deze “levensechte actie” werd er bij ons aan boord van het politie-vaartuig een evaluatie gehouden. Zowel de instructeurs als wij vroegen ons af wie wat had geleerd. De instructeurs konden ons als bemanning alleen maar complimenten geven. Ons, als bemanning, werd gevraagd of wij geen bezwaar hadden dat zij deze cases in de toekomst mochten gebruiken bij verdere instructies. Van onze kant geen bezwaar, waarna een ieder richting huis ging. Foto’s verkregen uit een openbare bron.

WADDENTOUR, VOOR EIGEN BEWONERS EN TOERISTEN

WADDENTOUR, niet alleen interessant voor toeristen, maar zeker ook voor inwoners van ons eigen dorp. Wat weet jij van de geschiedenis van het eigen dorp?

Hoe en wanneer is Ternaard ontstaan? En waarom juist hier? Op de basisschool krijgen de leerlingen 'heemkunde', waarin ze op de hoogte worden gebracht van een stukje aardrijkskunde/geschiedenis van de eigen omgeving en het eigen dorp. Dat hebben wij, ouderen, op de lagere school vroeger wel wat gemist.

Het zal bijna niemand ontgaan zijn dat er op verschillende plaatsen in het dorp bordjes zijn geplaatst met daarop een fotootje en een paar regels tekst. De foto geeft een van de oudste foto's weer van het pand of de straat waar dat bordje staat en er wordt iets verteld over hoe het vroeger was en nu is. Om een paar voorbeelden te noemen: het oude Gemeentehuis, de vroegere Doopsgezinde Kerk, de Wjuk, enz.

Nieuwsgierig geworden? Kijk dan even bij het grote bord op 'Hiddehoekje', schuin tegenover de Spar. De routes door en om Ternaard staan erop afgebeeld, tot op de meter nauwkeurig weergegeven. Je weet dan precies hoever je moet lopen of fietsen. In een plastic bakje staan twee verschillende folders. Op de ene staat een overzicht van alle dorpen die meedoen aan de Waddentour en op de andere specifiek iets over Ternaard. De eerste folder vind je in alle dorpen die meedoen en vervolgens heeft elk dorp een eigen folder. Door de QR-code te scannen, krijg je nog meer informatie over alle projecten in Ternaard.

Het is een route die je al lopend of fietsend kunt afleggen en je leert wat meer over de geschiedenis van je eigen dorp. Best wel interessant om dit een keertje te doen, ook met familieleden die hier hun 'roots' hebben liggen. Die nog weten van 'Hiddehoekje', 'Wierda's Laantsje' of de werkplaats van 'Kees Pruts'.

Iedereen heeft wel eens een moment waarop hij/zij denkt: 'Wat zal ik nu eens gaan doen?' Trek dus je kuierlatten aan of stap op de fiets en ga naar 'Hiddehoekje' om te beginnen aan de **WADDENTOUR in en of rond Ternaard**. *Op de achtergrondfoto het huis van de fam. Hoekstra, het vroegere postkantoor waarin twee gezinnen woonden.*

WADDENTOUR, VOOR EIGEN BEWONERS EN TOERISTEN

Binnenkort komen er bij het monument, het graf van Albertus Nauta en de graven van de omgekomen vliegtuigbemanning bordjes te staan. Hierop is de QR-code niet van toepassing. Er staat alleen een tekst op met, behalve bij het monument in het plantsoen, een foto van Albertus Nauta en van de vliegtuigbemanning.

Route 1 gaat door het dorp en is 2,12 km lang; route 2 gaat voor een groot deel om Ternaard heen en is 9,06 km lang.

Rimmer de Vries en Oane Talsma

Gezellig bakke doen?

Van harte welkom

BUURT-BAKJE

Voor wie? Voor jong en oud

Waar? Het Groene Hart

Riedhuisstritte 37

Wanneer? Om de veertien dagen op

donderdagmorgen

Hoe laat? Vanaf half 10 tot 11 uur

Data Buurtbakje:

22 sept., 6 okt., 20 okt., 3 nov., 17 nov., 1 dec., 15 dec.,

5 jan., 19 jan., 2 febr., 16 febr.,

2 maart, 16 maart, 30 maart, 13 april, 4 mei, 25 mei,

8 juni, 22 juni, 6 juli, 20 juli

van harte welkom

Info Janneke 80616060
Tel. 0519-571717

Naam	Contactpersoon	Telefoonnummer	e-mailadres
Basisschool 'It Harspit'	Marianne Sollie	571472	harspit@arlanda.nl
BenThuis Ternaard	Willem van der Bent	06 14564827	benhuisternaard@gmail.com
Biljartvereniging	Harm Brander	571489	
Country line-dance	Fenna v.d. Meulen	06 19 62 73 58	u.vandermeulen@chello.nl
Dorpsbelangen	Bert Bakker	waarnemend	voorzitter@ternaard.nu
Dorpsbibliotheek	Anneke de Vries	571733	annekedevries07@hotmail.com
Dorpshuis Tunawerth	Bestuur dorpshuis	06 43 43 40 20	tunawerth@gmail.com
Dorpsmolens, Stichting	C.F. van der Lugt	06 50 56 42 01	
Euphonia, brassband	Baukje Boltjes	571331	euphoniaternaard@outlook.com
Feestcommissie	Iris Talsma		feestcommissie@ternaard.nu
Fryske cussenen	Pytsje de Graaf	571929	pytsje@knid.nl
Gem.wurk Dongeradeel	Meldpunt	14 0519	gemeentewurk@dongeradeel.nl
Groene Hart, Stichting 't	Oane Talsma	346460	secretaris@hetgroene-hart.nl
Gymnastiekvereniging SVT	Gaston Waterval	571237	gastonwaterval@gmail.com
IJclub 'Nooitgedacht'	Goasse Venema	06-27210437	goassevenema@hotmail.com
Jeu-de-boulesver. 'De Ketsers'	Lucas van der Meulen	571505	Meulen52@gmail.com
Kaatsver 'It Moat Kinne'	Sybe Visser		it-moat-kinne@hotmail.com
Ondernemersver.Ternaard	Alicia van Haaften	571124	aliciavanhaaften@live.nl
Peuterspeelzaal 'It Boartersplak'	Nynke Schoorstra	571202	voorschoolternaard@hotmail.com
Protestantse Gemeente	Froukje de Beer	571019	scriba@pkn-ternaard.nl
SWOD	Francien Bekius	292223	f.bekius@het-bolwerk.eu
Tennisvereniging	Robert Smit	06-16801553	info@TVWD.nl
Uitvaartver De Laatste Eer	Baukje Boltjes-Seepma	571331	delaatsteeerternaard@live.nl
Uitvaartverzorging	Bode Jouke Hoekstra	0511 482444 / 06 15 40 74 30	info@joukehoekstra.nl
Ver voor Volksvermaken	Hendrikus Hoekstra		C. Lambertusstrjitte 20
Voetbalver VV Ternaard	Marco Tilma	06-51560299	info@vvternaard.nl
Volleybalvereniging SVT	Gaston Waterval	571237	gastonwaterval@gmail.com
Meldingen calamiteiten die niet kunnen wachten tot de volgende werkdag		06 – 51 51 07 75	www.noardeastfryslan.nl/melding -maken of 0519-29 88 88

BESTUURSLID GEZOCHT

Het Bestuur van de 'STICHTING HET GROENE HART VAN TERNAARD' vraagt, i.v.m. gezondheidsproblemen van een van de bestuursleden, een nieuw bestuurslid (m/v).

De taken kunnen in onderling overleg worden verdeeld.

Het Bestuur beheert een aantal huisjes, het sportveld, de camping en de 'kantine'. Voor inlichtingen kun je contact opnemen met:

Oane Talsma (secr.), tel. 0519-346460 of Lucas van der Meulen (penningmeester), tel. 0519-571505